

HVALA.

POSEBNE NOVINE ZA POSEBNE PRIJATELJE

unicef
za svako dete

© UNICEF Srbija/Nemanja Pančić

Najbolji uslovi za razvoj prevremeno rođene dece u Kragujevcu

Kragujevac, 30. mart 2018 - U okviru programa saradnje UNICEF-a i Ministarstva zdravlja, UNICEF je započeo saradnju sa Kliničkim centrom Kragujevac radi poboljšanja uslova za lečenje prevremeno rođene dece u Centru za neonatologiju. U ovom Centru godišnje se leči oko 500 prevremeno rođene dece sa područja centralne i zapadne Srbije gde im se pruža visokospecijalizovana neonatološka zaštita.

Za dobar ishod u lečenju i dalji razvoj prevremeno rođene dece potrebno je obezbediti uslove koji omogućavaju aktivno uključivanje roditelja u lečenje prevremeno rođene dece, povećanu dostupnost majčinog mleka u ishrani, i smanjenje stresornih faktora iz okruženja. Zato je UNICEF, zahvaljujući svojim redovnim donatorima, nabavio neophodnu opremu za kontakt deteta i majke „koža na kožu“, stolice za udoban položaj majke i deteta prilikom kontakta i dojenja, pumpe za izmlazanje majčinog mleka i posude za skladištenje mleka, opremu za pozicioniranje beba, kao i drugu medicinsku opremu. UNICEF, takođe ulaže u dodatnu edukaciju u oblasti razvojne neonatalne nege za 40 zdravstvenih pedijatar neonatologa i pedijatrijskih medicinskih sestara i tehničara u Centru za neonatologiju u Kragujevcu.

Mirjana Joksimović, mama prevremeno rođene Elene, najbolje zna koliko je važan kontakt kože na kožu – i za bebe i za roditelje.

Koliko Vam znači nova oprema koju je UNICEF nabavio za Centar za neonatologiju u Kragujevcu?

Želimo da zahvalimo UNICEF-u, i njegovim donatorima, koji su pokazali dobru volju da pomognu Centru za neonatologiju. Mi smo

roditelji prevremeno rođene devojčice, i zahvaljujući ovoj opremi, mogli smo da držimo našu devojčicu već posle 38 dana nakon njenog rođenja. To je bilo ostvarenje najvećeg sna. Bez obzira na to koliko je ona mala, nisam imala strah da je uzmem u naručje. Jedino što sam želela je bilo da je uzmem u ruke i privijem uz sebe, da svoje dete stavim na grudi i da joj na taj način pružim sigurnost i toplinu koju svako dete zaslužuje. To je bio trenutak najvećeg zadovoljstva!

To što se Elena rodila pre vremena je za mene bio veliki stres. Bilo mi je teško da gledam kako druge majke izlaze iz porodilišta sa svojim bebama, a moje dete je moralo da ostane u bolnici. Najteže mi je palo što tih prvih 38 dana nisam mogla da je dodirnem, da je uzmem u naručje. Elena je u inkubatoru bila uznemirena, stalno je izvlačila cevčice i sonde. Međutim, od trenutka kada sam je uzela u naručje, ona se smirila, nije više izvlačila sonde, i počela je mnogo više da dobija na težini. Tada sam i ja postala mnogo zadovoljnija, psihički

stabilnija, smirenija, i srećnija. Vidim da je mom detetu bolje, da joj naš kontakt prija i da je ona srećna i zadovoljna.

Zato jedno veliko HVALA svim dobrim ljudima, UNICEF-u i njegovim donatorima. To što radite je bitno za decu, ali i za mame i tate.

Da li je i Vaš suprug mogao da drži bebu i kakvi su njegovi utisci?

Jeste, iako ima više obaveza zbog posla. Jedva je čekao taj trenutak kada će i on imati priliku da je uzme i oseti to maleno biće. Taj dan, na putu do bolnice, bio je ushićen i srećan, ali postojala je i mala doza straha. Ali kada je uzeo Elenu u naručje, kada ju je privio uz sebe, na licu sam mu videla radost i zadovoljstvo. Taj prvobitni strah je odmah prošao, čim je osetio kako Elena opušteno, sa osmehom na licu, spava na njegovim grudima. Nije hteo da se odvoji od nje. Taj osećaj zadovoljstva i spokoja koji je osetio dok je držao Elenu trajao je čitav dan! Kada smo se vraćali kući tog dana, priznao mi je da je to što je držao naše dete nešto najsavršenije, da mu je to bio jedan od najznačajnijih trenutaka u životu. Oboje smatramo da je mogućnost povezivanja sa prevremeno rođenim detetom, taj kontakt kože na kožu, jednako bitan i za mame i za tate.

HVALA divnim ljudima iz UNICEF-a i svim divnim donatorima. Svojim donacijama pomažete deci i porodicama, ali i neverevatnim ljudima, zdravstvenim radnicima, koji sa ogromnim zadovoljstvom rade svoj posao. Oni se bore za svaku bebu - da joj pruže najbolju moguću negu.

© UNICEF Srbija/Nemanja Pančić

Jedino sigurno je neizvesnost

© UNICEF Srbija/Nemanja Pandić

Desetogodišnji Aleksa i četvorogodišnji Veljko Jovanović su braća. Sa mamom, tatom, bakom i dekom žive u Krnjači, na periferiji Beograda. Obojici je, u roku od tri meseca, 2015. godine dijagnostikovana spinalna mišićna atrofija tip 3.

„To je retka bolest koja oslabljuje mišiće ruku, nogu, srca, pluća...” objašnjava njihov otac Branko.

Aleksa je prve simptome imao sa nepune dve godine. Prva dijagnoza bila je – ravna stopala. Do konačne, čekali su još punih 6 godina.

© UNICEF Srbija/Nemanja Pandić

U međuvremenu, Margita je ponovo zatrudnela. Lekari su je uveravali da će drugo dete biti zdravo. Nije bilo tako. I mlađi sin Veljko već se teško kreće.

„Mi najviše informacija generalno saznajemo roditelji od roditelja na tim nekim druženjima, jer se međusobno razumemo“ objašnjava Margita.

Za ovu porodicu, svaki dan je izazov.

„Baka više ne može da ga podigne. I ja ga jedva nosim do toaleta, do stola, kreveta, sobe. On ceo dan presedi. Morate da mu prinesete vodu, da mu pomerate noge. U toku noći on se budi pet, šest

puta, traži da ga okrenem“ priča Margita. Veljko ide u vrtić. Aleksa je treći razred. Kolicima ima pristup školi i učionici.

„Imamo ovde školu u Kotežu ali nemaju prilaza školi, nemaju rampu, nemaju liftove, nema se uslova. U Borči su nam izašli u susret i stvarno smo zadovoljni“, objašnjava Margita.

Pitanje je, međutim, da li će moći da nastavi školovanje posle 4. razreda jer škola nema lift do učionica na gornjem spratu.

Roditelji su sinove prestali su da vode na dečije rođendane jer im je, kažu, teško da gledaju dečake kako ne mogu da se igraju sa drugarima. Dodatno otežava i to što u parkovima i igraonicama nema sadržaja za decu sa invaliditetom.

„Osećam se bespomoćno. Želeo bih, kao svaki roditelj, da im pomognem da osećaju delić detinjstva kao i druga deca“, priča Branko.

Ipak, nastavljaju sa borbom svaki dan. Do informacija o bolesti, terapiji, dolaze, kažu, sami, ali i Saveza distrofičara i Nacionalne organizacije osoba sa invaliditetom.

„Pomogli su nam oko papira za kola, kolica, procene invaliditeta, oko tih nekih pomoći za koje nismo ni znali da postoje jer vam to niko ne kaže. Rekli su nam i da Veljko ima pravo na besplatan vrtić“ objašnjava Margita.

Nadu im uliva lek spinraza koji se već upotrebljava u Americi i EU. U Srbiji postoji inicijativa roditelja da se lek za SMA stavi na belu listu i finansira od strane RFZO. Jovanovići nemaju sredstava da ga sami kupe, jer lek je preskup a terapija-doživotna.

„Sada nam je najteže što imamo lek, a faktički ga nemamo. I što se sve nešto čeka, papirologija se čeka, čekate na proceduru, čekate na preglede, čekate da li ćete ući na spisak, čekate dok se to nešto reši. Vremena nema. Ja ne mogu da čekam, mesec, dva, tri ili godinu, dve, tri, ja toliko vremena

nemam. Onda ću izgubiti dvoje dece“ kaže majka.

„Ja dovek neću živeti. Ja želim da znam, da tamo neko zna da u ovoj kući, i u drugim kućama koje imaju slične probleme, imaju deca koja će sutra ostati sama, koja ne mogu sama da jedu, piju, odu do toaleta, prodavnice.“

Vesna Dejanović se pridružila UNICEF-ovom timu 2008. godine. Zadužena je za koordinaciju programa zaštite dece, sa fokusom na reformu socijalne zaštite i na prevenciji i zaštiti dece od nasilja. Vesna ima skoro 30 godina radnog iskustva na pozicijama u javnom sektoru, u oblastima socijalne zaštite i zdravstva, kao i u međunarodnim i nacionalnim nevladinim orgnaizacijama. Tokom proteklih 20 godina, Vesna je rukovodila brojnim inicijativama u oblasti dečijih prava i zaštite dece iz najosetljivijih grupa. Ona je koautor nekoliko istraživanja, brojnih programa obuke o pravima dece i uključivanju dece u procese odlučivanja. Vesna je završila psihologiju na Filozofskom fakultetu u Beogradu.

Nada za svakog đaka

Sedamnaestogodišnju Klaudiju, iz sela Debeljača nadomak Kovačice, od diplome pančevačke Tehničke škole frizerskog smera deli još jedno polugodište. Njene ruke su vešte, pokreti sigurni, dok sa drugarima iz odeljenja uvežbava šišanje na svojoj omiljenoj, praktičnoj nastavi.

„Moj smer je muški frizer, ali najviše volim da feniram”, priznaje.

Klaudija će uskoro imati zanat u rukama. A mogla je da krene i drugačijim putem. Težim, pogrešnim.

Jedna je od petoro dece u porodici pogođenoj smrću jednog i teškom bolešću drugog roditelja. Zbog malog komada zemlje koju nema ko da obrađuje, niti da kupi, nemaju pravo ni na socijalnu pomoć. Za malu zaradu, Klaudija je radila sezonske poslove od svoje desete godine. Izostanci sa nastave su se gomilali. Teški uslovi života, školovanje su istiskivali u drugi plan.

Klaudiji je bila potrebna pomoć.

„Najviše su mi pomogli drugari iz razreda i nastavnici”, nastavlja Klaudija, ali sada sa osmehom na licu.

„Svi iz razreda volimo da se družimo sa Klaudijom. Kad god ona može, ostajemo i posle škole. Dajemo joj sveske da prepíše beleške sa časova sa kojih je izostajala, pomažemo kod gradiva pred kontrolni”, objašnjava Milijana, Klaudijina najbolja drugarica.

Zadatak vršnjačkog tima nije bio samo da pomogne u učenju, već i da učini da se Klaudija oseća prihvaćeno. Profesorka Marina Gutaši kaže da je to učenica koju bi svaki razredni starešina pozeleo:

„Moja uloga je da budem spona između vršnjaka, profesora i Klaudije, jer je za nju potrebno mnogo dodatnog angažovanja i razumevanja, prilagođeno gradivo, sažeto u manje lekcije.”

Škola, osim pomoći u učenju, obezbedila je i plaćenu mesečnu kartu za prevoz, redovnu užinu u školi, knjige u nimalo jeftin pribor za praktičnu nastavu. Šta joj je sve potrebno, u školi su znali na osnovu

individualnog plana koji su kreirali u okviru projekta „Sprečavanje osipanja iz obrazovnog sistema Srbije”, koji sprovode UNICEF, Centar za obrazovne politike i Ministarstvo za prosvetu, nauku i tehnološki razvoj, a uz finansijsku podršku kompanije UNIQLO.

„Zahvaljujući UNICEF-u, najpre smo imali jasne instrumente kako da prepoznamo kod koje dece postoji rizik da će napustiti školu. Kriterijumi su izostajanje sa nastave, socio-ekonomska situacija, rezultati u školi, porodična situacija, ali kod dece koja su u najvećem riziku, većina tih faktora je isprepletana. Mi smo prepoznali ukupno 50 učenika u našoj školi tokom dve godine trajanja projekta, a moglo je da ih bude i dvostruko više. Samo četvoro je ipak napustilo školu. Najvažnija stvar koju smo naučili je da individualni pristup svakom detetu i rešavanje baš njegovog problema donosi rezultat”, objašnjava direktorka Nataša Zečević.

Klaudija, uprkos teškoj životnoj situaciji nije ljuta na ceo svet, već vedra učenica koju svi vole.

Savez ekonomista Srbije donirao 230.000 dinara za programe UNICEF-a

Beograd, 2. april 2018 – Savez ekonomista Srbije donirao je 230.000 dinara za programe koje UNICEF sprovodi u Srbiji.

„Želimo da promovišemo teme koje su važne za celokupni društveni razvoj, ne samo za ekonomski progres. Stvaranje dobrih ekonomskih uslova i stvaranje boljeg sveta za decu su osnovna za dugoročni uspeh i održivi razvoj”, rekao je predsednik Saveza ekonomista, Aleksandra Vlahović, i pozvao „sve pojedince, i naše uspešne kompanije da se svi zajedno priključimo Klubu prijatelja UNICEF-a i na taj način donacijama pomognemo decu u Srbiji”.

Saradnja Saveza ekonomista Srbije i UNICEF-a započela je na ovogodišnjem 25. Kopaonik biznis forumu koji je okupio više od 1200

učesnika. Tom prilikom je veliki broj preduzetnika i kompanija podržao UNICEF kroz Klub prijatelja UNICEF-a i redovne mesečne donacije.

Michel Saint-Lot, direktor UNICEF-a u Srbiji, zahvalio je Savezu ekonomista Srbije za donaciju koja će biti usmerena na sprovođenje programa UNICEF-a u Srbiji.

„Podrška privrednog sektora je neprocenjiva za UNICEF. Ulaganje u decu podstiče stvaranje ravnopravnog i inkluzivnog društva i omogućava da više ljudi efikasno učestvuje u ekonomskom razvoju zemlje. Naš cilj je da se kroz kvalitetno i inkluzivno obrazovanje i kroz pristup kvalitetnim i inkluzivnim uslugama u zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti stvore jednake šanse za svako dete u Srbiji. Samo zdravo i obrazovano dete koje živi u porodičnom okruženju može da napreduje i da doprinese boljoj produktivnosti i ekonomskom progresu zemlje”, rekao je Saint-Lot.

Ulaganje u decu je ulaganje u zajedničku budućnost

Četvrta industrijska revolucija iz korena menja način na koji živimo, radimo, kao i naše međusobne odnose. Zato kreatori politika, poslovni lideri i drugi akteri moraju da budu fleksibilni i inovativni. Oni moraju da budu vizionari dok razmišljaju o tome kako da iskoriste nove tehnologije i jedinstvenu priliku koja im se pruža da obezbede veći rast produktivnosti za stvaranje novih radnih mesta.

Profesor Klaus Švab, osnivač i izvršni direktor Svetskog ekonomskog foruma, poziva lidere i građane da „zajedno oblikuju budućnost koja radi u korist svih tako što će staviti ljude na prvo mesto, osnažiti ih i tako što ćemo se stalno podsećati da su sve ove nove tehnologije kao prvo i osnovno alati napravljeni od strane ljudi za ljude.“

A ko su ljudi u Srbiji koji bi trebalo da budu pokretači promene i napretka?

Srbija već neko vreme ima negativne demografske trendove. Od 2011. do 2016. godine broj dece u Srbiji je smanjen za skoro 40.000, a procenjuje se da će ukupan broj stanovnika opasti na 5,5 miliona do 2041. godine. To je pad od čak 23% u odnosu na podatke iz popisa stanovništva 2011. godine. Radna snaga će značajno ostariti i smanjiće se za 21% do 2041. godine.

Svi se slažemo da su deca i mladi najvažniji ljudski kapital svake nacije. Nijedna zemlja neće moći da se takmiči u svetskoj privredi osim ako ne investira mnogo više i mnogo efikasnije u svoje ljude, i što je najvažnije - u decu! Ljudski kapital sledeće generacije se gradi kroz strateška ulaganja u zdravlje, obrazovanje i zaštitu svih građana, a posebno dece.

moгу biti veći od trenutnih izdataka.

Ali više od toga, ulaganje u decu je moralni imperativ – dužnost i odgovornost koje društvo prepoznaje. Ulaganje u decu je od suštinskog značaja za ostvarivanje njihovih prava. Nauka o razvoju dece ukazuje na to da čak i privremena uskraćivanja kod male dece mogu imati nepopravljive posledice za njihove buduće sposobnosti, i zauzvrat, za buduću perspektivu nacije. Izbori intervencija i politika načinjeni danas utiće na to da li će milioni dece i mladih moći da ostvare svoj pun potencijal ili će morati da se suoče sa budućnošću u kojoj se pogoršavaju nejednakost i marginalizacija. Nema ubedljivijeg argumenta od ovoga.

Mladi ljudi su pokretač razvoja. Ipak, iako Srbija ulaže znatne resurse u obrazovanje, 30% učenika/ca starosti 15 godina je funkcionalno nepismeno. To znači da nemaju veštine čitanja i pisanja za upravljanje svakodnevnim životom i radnim zadacima. Ako želimo kompetentnu i produktivnu mladu radnu snagu, moramo da poboljšamo kvalitet obrazovanja.

Svako dete koje napusti obrazovanje bez diplome srednje škole košta Srbiju od 40.000 do 70.000 evra jer država gubi prihod od poreza i mora više da ulaže u socijalna davanja. Kumulativni godišnji gubitak BDP-a, koji proizilazi iz činjenice da Srbija ima 1,8 miliona ljudi bez srednje škole, iznosi 4,5-7,5% BDP-a.

Više globalnih izveštaja, uključujući i izveštaje Svetske banke i UNICEF-a, daju dokaze za to da ulaganje u intervencije u ranom detinjstvu donosi veliki povraćaj investicija, čak do 17 puta veći od investicija. Ne samo to, već i troškovi nedelovanja

Ulaganje u decu podstiče stvaranje ravnopravnog i inkluzivnog društva, i omogućava da više ljudi efikasno učestvuje u ekonomskom razvoju. Dostupnost zdravstvenim i obrazovnim uslugama, kao i odgovarajućoj ishrani za svako dete pomaže da se stvore jednake šanse za zapošljavanje kasnije u životu, a samim tim se poboljšavaju produktivnost i ekonomska perspektiva zemlje.

Naša zajednička odgovornost je da ulažemo u svako dete. Zato UNICEF, kroz partnerstva sa Telenorom, Nordeusom, GSK-om, Vojvođanskom bankom, kompanijom VodaVoda, Telekomom i EPS-om, i uz podršku više od 22.000 pojedinačnih donatora, pomaže da svako dete i njihove porodice imaju pristup kvalitetnim uslugama. Zajedničkim snagama radimo na tome da svako dete bude zaštićeno od nasilja i iskorišćavanja, da se školuje, da živi u sigurnom i čistom okruženju i da ima jednake šanse u životu.

Slobodanka Jovanović: Ovo je zaostavština za našu budućnost, a to su deca!

meni se probudila želja da poklonim nešto više, iako sam već godinama član Kluba prijatelja UNICEF-a. Imam kuću, a kako sam videla vaše projekte koji se tiču značaja predškolskog obrazovanja i vrtića, u meni se probudila ideja. Znam da je moja kuća mala, ali mislim da može da se prilagodi, preuredi i iskorisiti. Trećeg dana Božića sam poslala moj predlog UNICEF-u. Mislim da nije slučajno što su mi se baš na Bogojavljanje, dan kada se nebo otvara, javili. To je bilo fantastično i od tada kreće naša saradnja.

Kuća koju ću pokloniti UNICEF-u nalazi se na Kosmaju, u mestu Koraćica. Za tu kuću sam posebno emotivno vezana. U njoj je izatkana istorija moje porodice. Pored kuće, UNICEF-u ću pokloniti i stan u Beogradu.

Kako je izgledao vaš život?

Odrasla sam se na Karaburmi. Obožavala sam školu i bila sam uzorno dete. Oduvek sam bila društvena i velika pričalica. Učitelji i nastavnici su nas učili da budemo pre svega dobri ljudi, da imamo dobre navike, ali i kavaljerstvu, lepom ponašanju. Sve što sam naučila od njih bilo je neprocenjivo i sada deluje tako idilično.

Jako rano je počela da me zanima psihologija, koju sam kasnije i upisala. Međutim, na fakultetu me je paralizovao strah na ispitima. Moji roditelji, su imali drugačije planove za mene, želeli su da studiram jezike. Mene to nikada nije zanimalo. Danas ipak govorim tri jezika – engleski, francuski i španski. Školovala sam se u Engleskoj, Madridu, Nici.

Od kada datira vaše „poznanstvo“ sa UNICEF-om?

Oduvek! Ta organizacija je za mene uvek bila „vrh sveta“ - sigurna, iskrena, čista. Nakon 2000. godine počela sam da razmišljam o prilozima. Opredelila sam se da moje redovne donacije idu UNICEF-u. Presrećna sam što imam tu priliku.

Da li vas iznenađuje informacija da su najsiromašnije zemlje najveći donatori po glavi stanovnika. Jedan od primera je recimo, Mjanmar. Zašto mislite da najsiromašniji najviše daju?

To je prirodno i normalno, jer baš ti ljudi znaju šta je siromaštvo i šta znači teško živeti.

Kad brinemo o drugima to nas drži i daje nam neku neobjašnjivu snagu. Tada ništa nije teško i sve može. Kroz život sam uvek o nekom brinula. Nema ništa lepše nego nekome pomoći koliko god možeš. Kao kad nekome iz čiste ljubavi ispleteš kapu ili džemper. To je najlepši osećaj na svetu.

Kako se osećate kada znate da ovim poklonom i svojim redovnim donacijama pomažete da deca u Srbiji idu u školu, imaju pristup zdravstvenim uslugama i da rastu u stimulatvnom okruženju, da su zaštićena od nasilja?

Sa 12 godina sam imala reumatsku groznicu i tada sam se pomirila sa tim da neću imati decu i porodicu. Ovo što radim je zaostavština za budućnost, a jedina budućnost su naša deca. Deca donose život, deca donose mladost. Kroz njih mi nastavljamo da živimo.

Kada je tokom školovanja u Engleskoj radila psihološki test ličnosti, rezultat je pokazao da je svet njena kuća. Govori tri jezika, proputovala je Evropu, ali je najlepše uspomene vežu za Tašmajdan i Karaburmu. Kroz život je koraćala slobodno i hrabro, jer je „jedino takav život vredan življenja“.

Ono što je posedno interesantno za ovu vedru, nasmejanu i interesantnu ženu je da će biti prva osoba u Srbiji koja će testamentom pokloniti svoju imovinu UNICEF-u.

Odakle potiče vaša želja da svoju imovinu ostavite UNICEF-u?

Čitajući UNICEF-ove novosti pred novu godinu, u